

LÖA-Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 3 2014

Nu är de födda!

Ni minns väl de putande magarna på Löabladets förstasida i somras? Sex blivande löamammor hade vi samlat ihop då. Men det var ju faktiskt ännu fler barn på gång. Tio mammor samlades vid hyttan denna gång med barn födda i år samt några syskon. Alla tillsammans ett välkommet underlag för Trollebo dagis och Löa Skola. Ja, alla är väl förresten välkomna till byn vilken skola de än väljer så småningom.

På bilden ses från vänster Camilla Söderlöf med Neo, Towa Carlsson med Melissa, Sara Shumilov med Isolde, Line Åby Hedenius med Einar, Mona Rydberg med Viggo, Elin Johansson med Alice, Petra Keith Hedenius med Frank, Caroline Björnemalm med Ella, Anneli Löfgren med Bosse, och My Jeppsson med Klara.

Även Dammen bidrar till bygdens befolkningsökning. Löa-Bladet säger välkommen också till Emrik Haneskog, son till Elin Haneskog och Glenn Ekhougen, och för säkerhets skull till alla andra nyligen födda, så att ingen ska känna sig bortglömd.

Hemligheter
ger nytt liv åt hyttan? Sid 3

Nytt hem åt hästar Sid 4

Sjätte generationen
bygger i Löa Sid 5

Nu får de utrymme för
hållbara kunskaper sid 6

Drömhuset
råkade ligga i Löa Sid 8

Behövlig vila?

Löabygdens Hembygdsgörelning har mattats i sin verksamhet de senaste åren. Sågen har köpts av hyttelaget, valborgsfirandet har tagits över av Bygdegårdsgörelningen, laxfisket i kvarndammen har upphört och någon julmarknad i görelningens regi blev det varken förra året eller i år. Och Löa-Bladets redaktion stönar och pustar och svär (över trilskande datorer) inför varje utgivning.

Löa med all sin intressanta bygdehistoria, fantastiska människor och roliga aktiviteter är naturligtvis väl lämpad för en hembygdsgörelning. Det var väl det Erik Ardesjö insåg när han tog initiativet till Löabygdens Hembygdsgörelning 1977. En görelning för hembygden och för den teaterverksamhet som samtidigt startade i hyttan.

Nu finns det ju många andra görelningar, klubbar och sällskap i byn och görelningsaktiviteter lider vi inte brist på. Frågan är om Hembygdsgörelningen behövs lika mycket nu som för 37 år sedan? Säkert är att om görelningen ska finnas kvar behövs nya, yngre och friskare krafter, för att driva den vidare och förnya verksamheten.

Görelningens teatersektion är, som framgår av nästa sida, fortfarande vid god vigör med härliga idéer om kommande hemligheter, även om också den styrelsen är pensionsmässig. Löa Byarkiv är inte precis levande, men det finns ändå och härbärgerar en stor del av hembygdens historia.

Det svåra är – det gäller nog de flesta görelningar – att hitta personer villiga att ta på sig styrelseuppdrag och att vara med och arbeta för görelningens olika verksamheter. Hembygdsgörelningens valberedning får ett styvt jobb till nästa årsmöte, som är utsatt till den 29 mars 2015. Såväl ordförande och kassör som ett par övriga styrelsemedlemmar har av sagt sig sina uppdrag.

Den nuvarande styrelsen konstaterade vid sitt senaste möte att det kanske är dags att lägga ner görelningen eller i vart fall låta den vara vilande en tid? Går det inte att få ihop en ny styrelse till årsmötet blir det nödvändigt med ett viloläge. Med tanke på teatersektionen och arkivet kan görelningen inte läggas ner direkt. Beslut om hur det ska bli är det förstått årsmötets sak att fatta. Men styrelsen planerar för ett medlemsmöte och ett möte med andra görelningar i byn, för att diskutera olika möjligheter innan dess.

Förhoppningen är förstått att yngre löabor känner för den gamla görelningen och glatt svarar ja när valberedningen kommer och frågar.

För övrigt konstaterar vi att just denna dag skiner solen över Löa. Det har den inte gjort på länge och någon snö har vi ju inte sett till på hela hösten.

3 december 2014

LÖA-BLADET

En tidning för Löa med omnejd.

Utgiven av Löabygdens Hembygdsgörelning.

Redaktion:

Stina Gottliebsson, Petters, 302 55 e| 070 676 09 07

Emma Westman, Rosendalstorp, 320 21 e| 073 628 68 17

Susanne Forsberg, Norrby, 300 58 e| 070 473 17 27

Tottos Minnesfond

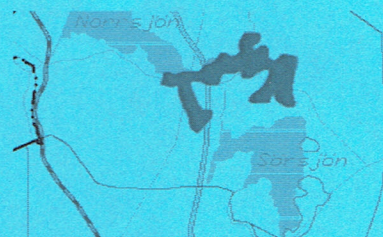
Tottos Minnesfond har till syfte att bidra till görelningslivet i Löa. Det låg alltid Torbjörn varmt om hjärtat och det är familjens önskan att fondmedlen ska användas till byns görelningar. Kanske till en resa eller någon extra trevlighet för görelningens medlemmar, inköp av något redskap eller annan utrustning, bidrag till något evenemang eller vad nu en görelning kan behöva. De årliga bidragen från fonden kommer att uppgå till max 5 000 kr, till en görelning eller alternativt uppdelat på flera görelningar.

Fonden förvaltas av Löa Bostäder, som till stor del kan sägas vara Tottos idé och skapelse. Löbo bildades främst för att stärka förutsättningarna för en skolverksamhet i Löa och så länge han orkade deltog Totto med stor kraft i Löbos styrelse.

Görelningar som vill ha bidrag från Tottos Minnesfond ska lämna eller skicka ansökan senast 31 december till Löbos styrelse, Löa Skola, Östra Löa 304, 714 94 KOPPARBERG.

Löbos styrelse fattar beslut om bidrag tillsammans med någon representant för familjen Elvenäs. Bidragen betalas ut i samband med Löbos bolagsstämma.

Nyckelkoder har skapat Löas gränser

Den mörka konstiga kovesen är Löa på kommunens karta.

Den besynnerliga kartbild över Löa, som Löa-Bladet berättade om i förra numret och som är den bild som Lindesbergs kommun ger av byn på sin hemsida tillsammans med uppgiften att det endast bor 180 personer i Löa, hänger samman med några nyckelkoder, som man inte kan ändra på hur lättvindigt som helst. Det framhåller Malin Sjöberg på kommunens statistikavdelning. Nyckelkoder använts för så mycket annat, så ändrar man på ett håll kan det få stora och oanade konsekvenser.

Löa-Bladet har dock lyckats få Christer Kallin, ansvarig för kommunens landsbygdsutveckling, att inse att totala tokigheter måste rättas till, vilka koder som än har skapat dem. Han har lovat att "se vad han kan göra".

Och se! Här blev ändå en liten plats över för Löa-Bladet att önska alla sina läsare

God Jul och Gott Nytt År!

www.loabloggen.blogg.se

Det goda komplementet till Löa-Bladet. När ni vill ha snabb och aktuell information om vad som händer eller har hänt i Löa.

Den nya byggnaden vid Klastorp (eller Post-Nisses, som det fortfarande kanske heter i Löamun, är ett stall, som Per och Pontus Gunnarsson och Jonas Arvidsson hjälpt till att bygga.

Lords och Roines nya hem

Det är inte var dag det byggs ett nytt stall i Löa. Men nu är ett på gång i alla fall. Lord och Roine ska få ett nytt hem på Klastorp i Västra Löa.

Familjen Gustavssons dröm håller på att gå i uppfyllelse.

– Ååå, det är så spännande! Det ska bli så roligt, säger Åse och ler stort.

Att rida och att ha egna hästar att ta hand om har hon i och för sig varit van vid mest hela livet. Men ett eget stall hemma på gården. Det är någonting nytt. Och någonting hon drömt om sedan de köpte Klastorp 1998.

De senaste tre åren har hästarna stått på Narvgården i Bångbro. Att ha tillgång till ridhus och instruktör är bra för en dressyrnörd som Åse Gustavsson. Men att ha Lord och Roine hemmavid har så många andra fördelar. Det blir mycket körande om man måste till Bångbro var dag för utfodring, omskötsel och ridning.

Hobby och terapi

”Dressyrnörd” är Åses eget ord, men hon påpekar sedan att det är lite överdrivet. Visst tycker hon det är roligt att träna dressyr med hästarna, men ridandet är framför allt en hobby och trevlig avkoppling. Och lite terapi. Någon tävlingsridning blir det inte fråga om.

Att ridning mest är en tjejsport bekräftas också av familjen Gustavsson. Det är Åse och döttrarna Elin och Maja som rider.

Pappa Jonny och bror Tim är mindre intresserade. Jonny ägnar sig mest åt att köra stora maskiner på hjul. Men han är inte bäng för att köra en och annan dyngkärra eller fodertunna heller när han kommer hem på helgerna. Och han förefaller vara minst lika intresserad av stallbygget som Åse.

Lokala byggare

Ritningar och materialsats beställdes från Bruksbalken i Småland och Gunnarssons Bygg har sett till att stallet snart är färdigt. Per Gunnarsson och sonen Pontus samt systemsonen Jonas Arvidsson ingår i bygglaget.

– Och pappa Eric är allt här och hjälper till då och då, berättar Jonny.

– De är så duktiga, utropar Åse. Det går

fort och de gör ett jättebra jobb.

Något stort stall är det inte. Men där blir plats för två ordentliga hästsboxar och en sadelkammare. Ett öppet förråd där hästtransporten till exempel kan få plats blir det också. Hästarnas område blir rejält isolerat, men extra värme behövs bara i sadelkammaren. Invändig målning ska ske innan Lord och Roine - de har egentligen betydligt längre och ståtligare namn, men kort-

varianten får duga till vardags - tar sitt nya hem i besittning. Om det blir väder för utvändigt målning i år återstår att se.

Allt färre hästar

Tyvärr är det flera löabor som sagt farväl till sina hästar nu. Annars hade Åse hoppats på att man skulle kunna gå samman några stycken och ordna en ordentlig ridbana. Men att rida i skogen är ju inte dumt det heller. Det finns jättefina ridvägar i Löaskogarna vet Åse.

En liten egen hage finns vid gården, men någon foderodling blir det inte tal om.

– Vi köper lokalt och hämtar vartefter, säger Åse, så några stora utrymmen för foderförvaring behöver vi inte.

Något bete i närheten vore ju bra till sommaren. Med tanke på att det förr gick så mycket kor och betade i byn, så ska väl det gå att ordna något för hästar nu, hoppas Åse.

Åse och Jonny Gustavsson ser med stor spänning fram emot att få hem sina hästar till gården.

Ny framtid för Löa Hytta?

Hemligheter ska locka 50 000 besökare per år

I förra numret av Löa-Bladet berättade vi om det spännande projektet Hyttans Hemligheter. En förstudie kring detta är nu klar och bekräftar att här finns fantastiska möjligheter till utveckling av teater- och besöksnäringen i Löa.

Om några år ska Hyttans Hemligheter vara ett välkänt och eftertraktat besöksmål för barn och vuxna från såväl Sverige som andra länder.

Ett mål är att 2018 ska upplevelserna i Löa locka 50 000 personer om året, vilket i sin tur naturligtvis skapar positiva effekter för turismverksamhet och andra näringar i hela Lindesbergs och Ljusnarsbergs kommuner.

Tankar, idéer och förslag på hur man ska kunna ordna upplevelsestationer, berättarkvällar, konserter, teaterföreställningar och äventyrspromenader med utgångspunkt från hyttan finns sammanställda i förstudien och låter ana att hyttan går en mycket spännande framtid till mötes, även om det förstås inte bara är att knäppa med fingrarna och förverkliga alla tankar.

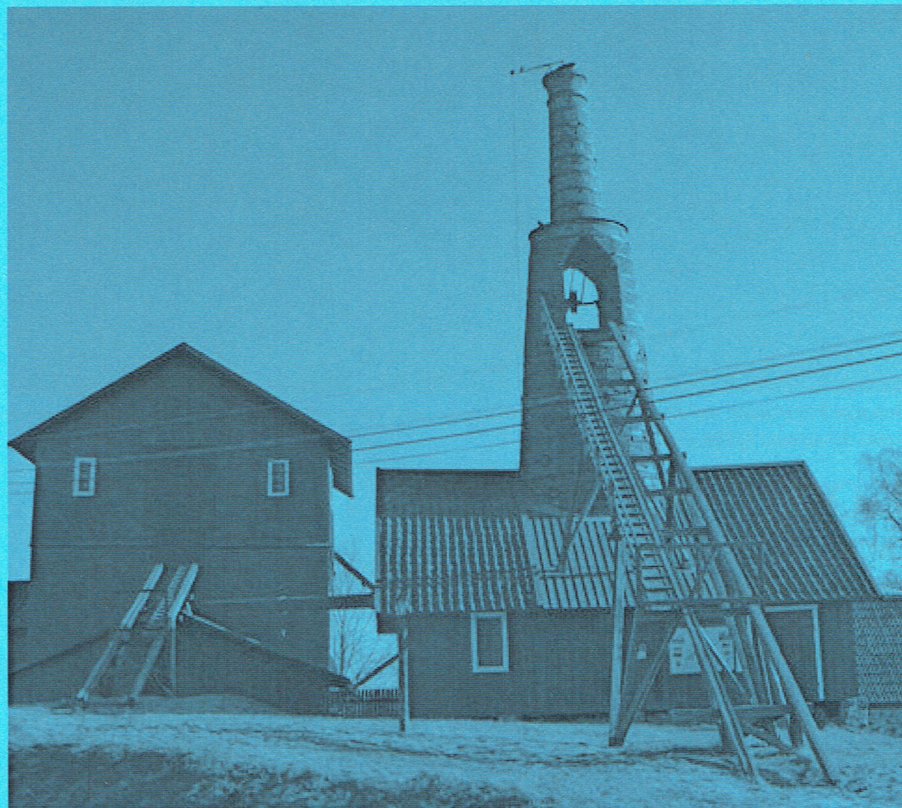
Trolska skogen inspirerar

Förstudien är gjord av Ingeli Gagner från Sundsvall och Helena Brusell från Mellanfjärden. Helena har stått för manus och regi för den Trollstigteater som tidigare med stor framgång spelats i Löa i sju år. Mellanfjärden, som är en mindre ort än Löa, har också haft en "vandringsteater", men nu valt en mer stationär scen i Trolska skogen, där man promenerar i sin egen takt i en interaktiv saga. I år hade Trolska skogen 20000 besökare.

Skröner och spännande livsöden

Löa-Bladet tillåter sig här att citera direkt ur förstudien under rubriken Möjligheter:

"På platser har så goda förutsättningar att bli ett nytt nationellt besöksmål som Löa. Här kan man komma nära en viktig och avgörande del i Sveriges historia och den kan berättas om och av engagerade männis-

kor som bor mitt i det sceniska landskapet. Byn är en av många småbyar som tillsammans av Sveriges stormaktstid svarade för en stor del av Europas järnproduktion.

Hyttan rymmer många hemligheter. Spännande livsöden och skröner, men även teknikens små underverk och kluriga lösningar. Här finns mycket att upptäcka och som rätt förpackat kan bli en fantastisk rolig och spännande upplevelse och reseanledning även för långväga besökare.

Samarbetsmöjligheter

När förstudien presenterades för intresserade löabor i slutet av oktober i skolan deltog också Anders Ceder och Christer Kallin från Lindesbergs kommun, som ställde sig mycket positiva till projektet. Samarbetsmöjligheterna med andra besöksnäringar i området är förstås viktigt.

Man räknar med ett tvåårigt projekt för att ta fram de kreativa lösningarna och realisera dem. Det är Hembygdsföreningens teatersektion som nu driver projektet Hyttans Hemligheter.

Den sektionen har helt uppenbart kraft ännu, men ett tillskott av nya, yngre krafter skulle ändå behövas. Faktum är att nästan

hela styrelsen består av pensionärer. En styrgrupp ska tillsättas med särskild uppgift att försöka få fram de pengar som behövs.

Kostnaderna för det hela är beräknat till knappt fem miljoner kronor. Bidrag från olika håll kommer naturligtvis att behövas till en början, men tanken är att Hyttans Hemligheter ska bli självförsörjande. Med 40 000 besökare som betalar 125 kr i inträde, kan man räkna med intäkter på 5 miljoner kr.

Arbetsstillfällen

Ideellt arbete kommer att behövas, men projektet kommer också att skapa 15-20 arbetsstillfällen för säsongsanställda och 2-3 fasta tjänster årligen.

Mycket arbete återstår, många trådar finns att dra i, många förhoppningar ska infrias. Om någonting blir färdigt till kommande sommar är osäkert. Men fler intresserade krafter har anmält sig, projektet är på gång. Med tanke på vad löaborna brukar kunna ordna i gott samarbete när viljan finns, så anar Löa-Bladet att hyttan åter kommer att bli den livsnerv för byn, som den en gång var. Om än med helt annan verksamhet än järnproduktion nu.

Släkterna stannar i Löa

Emil Persson och Towa Karlsson, som nu bor i en av lägenheterna i gamla Missionshuset, bygger hus i Västra Löa. På östra sidan om landsvägen strax nedanför Emils föräldrahem Sjöberga ska deras nya hem ligga med strålande utsikt över Sörsjön.

Emil blir därmed den sjätte generationen i sin släkt som väljer att stanna kvar i Löa. Pehr på Korsbacken, född 1827, är den första generationen upptecknad på släkttavlan. Hans son Anders Persson, f. 1864, hade många barn, däribland Yngve, Edward och Gunnar.

Yngve tog över Korsbacken, Edward bosatte sig på Sjöberga och Gunnars barn tog sig namnet Gunnarsson. Yngves son Malte fick sönerna Anders och Magnus och blev genom Magnus farfar till Emil.

Inte märkvärdigt i Löa

Sex generationer på nästan samma plats, det är ju fantastiskt, tänkte Löa-Bladet i förstone. Men kom snart på att det är inte alls särskilt märkvärdigt. Inte i Löa. Här finns många släkter som i flera generationer bott kvar i byn sedan bergsmännens dagar. Fem, sju eller många flera generationer har bott eller bor kvar på samma släktgård, i inköpta

Med lite mer skog undanröjd neråt Sörsjön blir det en strålande utsikt från Emil Perssons nya hus. Pappa Magnus och Emil står på bottenplattan och är nöjda med bygget så här långt.

granngårdar eller nybyggda hus. Det gäller Gunnarssons, som alltså också har sina rötter på Korsbacken, och det gäller Ardesjös (tidigare Anderssons). Lillemor Ardesjö kan räkna elva tidigare generationer före sig på Persgården och nästa släktled har ju också valt att bygga och bo i Löa. Susanne Forsberg är sjunde generationen på Norrby. Värst är kanske Mårtensgård där Lasse Larsson är trettonde generationen i rakt nedstigande led efter Mårten Finne och där nästa generation också bor kvar.

Det finns säkert fler släkter att nämna i sammanhanget, men Löa-Bladet ger sig för säkerhets skull inte in på några längre släktutredningar här, vi konstaterar bara som så många gånger förr: Löa är fantastiskt! Och särskilt glädjande är det väl att dagens unga generation också väljer att bo kvar.

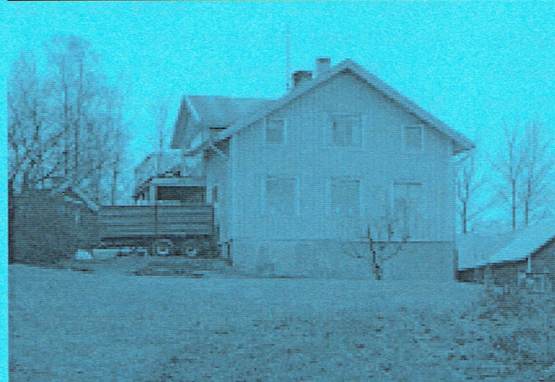
Inget snabbygge

Som Emil och Towa nu. Towa kommer från Stråssa och stannar också gärna i Löa. Storstaden lockar inte. Nu ser hon istället med stor spänning fram emot det nya huset. Bottenplattan till en 155 kvadratmeter stor enplansvilla är gjuten. Garaget väntar på takstolar, men det stora husbygget planeras inte komma i gång förrän i april.

Emil, som jobbar på Anderbert Bygg AB i Lindesberg, planerar att bygga det mesta själv tillsammans med kompisar, pappa Magnus och andra släktingar.

– Så det blir väl inte färdigt på en gång, konstaterar Emil.

Men en mycket fint hus blir det säkert ändå för Emil, Towa, barnen Amadeus och Melissa samt hunden Lisen.

Med en traktorvagn går det lätt att riva taket!

Men, vad i allsindar!/? Har Anders Persson spannmålsförrådet inne i huset, undrade Löa-Bladet när traktorn med släpvagn stod uppbackad tätt mot Korsbackens fasad. Men så var det förstas inte. Det var bara husrenovering på gång. Ett äldre tidigare vattenskadat tak rivs ut och fina gamla bräder som finns där inunder ska få bli nytt tak.

– Är man en finurlig bonde, gör man det ju praktiskt för sig, säger Anders. Med traktorvagnen parkerad så här kan vi slänga ut brädorna direkt genom fönstret. Anders och sambon Veronica Elisson river och slänger av hjärtans lust.

Iréne och Rolf Elmström har köpt Ånäs gård och är nu redo att börja livets nästa stora Äventyr.

Nu har de utrymme att förmedla hållbar kunskap

Iréne och Rolf Elmström bytte tillvaro 1998. De gav upp jobb och fin villa i Stockholm och försvann från sin trygga vardag till förmån för Äventyret. Nu är det dags för livets nya Äventyr. De har just flyttat till Löa.

Paret Elmström har inga släktingar i Löa eller Bergslagen över huvud taget. Inga kontakter som direkt har dragit dem hit. Men de har läst på hemsidan och på Löabloggen och funnit att alla de aktiviteter, all samverkan och bygemenskap som finns i Löa är något som verkligen skulle passa dem. Och så gården då – Ånäs, tidigare ägd av Björn Kindstrand – med två hus, lador och uthus, en gammal träullsfabrik och en egen kraftstation. Den ville de ha! De slog till och bestämde sig för att tillvaron i S:t Annas skärgård utanför Söderköping kunde bytas mot Löa och Bergslagen.

Ville något annat

De hade tidigare ganska traditionella jobb som ingenjör och hotellreceptionist. Men redan under stockholmstiden kände de att de ville något annat med sitt liv. Rolf utbildade sig till kiropraktor och ägnade sig sedan åt "manuell medicin". Det är sådant som sjukgymnastik, naprapati och massage. Han undervisade på Axelsons Gymnastiska Institut, där det ges kurser i massage, zonterapi, friskvård, kost- och näringsrådgivning och mycket mera. Han har även varit VD för institutet.

Iréne hade förstås mycket kontakt med folk, konferenser, administration och almanackor under hotelltiden. Men hon kände att hon ville möta människor på ett annat sätt och började mer och mer gripas av ett holistiskt synsätt, en helhetssyn på hälsa och livsstil.

Holistiskt synsätt

Hon utbildade sig till massageterapeut och ägnade sig åt samtalsterapi. När de egna barnen var små införde hon massage på förskolan och höll kurser för barn och föräldrar.

Hon utbildade sig till massageterapeut och ägnade sig åt samtalsterapi. När de egna barnen var små införde hon massage på förskolan och höll kurser för barn och föräldrar.

Stockholms första doula

När Södersjukhuset startade ett forskningsprojekt var hon inte sen att ställa upp som Stockholms första doula.

Ordet doula kommer från grekiskan och betyder hjälpkvinna. En doula är en stödperson som finns nära den blivande mam-

man och hennes partner före, under och efter förlossningen. Hon tar inte över barnmorskans medicinska roll, men hon har tid att finnas med hela tiden, uppmuntra, stödja och hjälpa och dela med sig av sina erfarenheter från egna förlossningar. Som förr i världen när kvinnor ofta samlades runt den födande med hjälpande råd och trygga händer.

Forskningsprojektet gav ett klart svar att med en doula vid sin sida blir de blivande föräldrarna lugnare och tryggare. Förlossningarna blir oftare helt naturliga utan onödiga medicinska preparat eller kejsarsnitt.

Förverkligade drömmen

Även om Rolf och Iréne är födda i Stockholm är de knappast några typiska storstads-människor. Det märker man snart efter ett kort samtal. Asphalt, köphysteri och konsumera, konsumera, konsumera är inte deras grej. Natur, ekologisk odling och hållbar utveckling ligger dem närmare om hjärtat.

Och drömmen om att bo på landet fanns där. De bestämde sig för att förverkliga drömmen innan barnen hade börjat skolan och rotat sig i staden. Så då blev det huset i skogen utanför Söderköping för Rolf, Iréne, Felicia, 6 och Elias, 4. Det blev trädgård och ekologiska odling, grönsaker, örter och läkande växter av allehanda slag och Iréne kunde också börja ägna sig åt aromaterapi.

– Jag är en riktig häxa, erkänner hon glatt.

Konsumtionsfritt år

– Vi är båda övertygade om att människors levnadssätt i dag sliter på vårt jordklot, säger Rolf. Vi vill jobba för en hållbar framtid och är starkt engagerade i omställningsprojekt av olika slag. Vi måste lära oss att hushålla med jordens resurser!

– Vi är lite speciella, säger Iréne. Vi genomförde faktiskt ett konsumtionsfritt år en gång.

Mat och hygienartiklar måste man alltid köpa. Men nya kläder, möbler, prylar, saker och ting kan man oftast vara utan. En resa till Ecuador och bland indianerna i Amazonas visade vägen.

Lite kärvt kunde det bli vid födelsedagar och till jul. Men hembakta kakor eller en burk egentillverkad surkål blev nog så uppskattade presenter. Många förundrades, men familjen Elmström klarade sitt konsumtionsfria år.

– Folk frågade och undrade, säger Rolf, men det gav också upphov till många intressanta samtal.

Många planer för Ånäs

När de nu efter 16 år lämnar Söderköping för nästa Äventyr i livet är tanken att de ska förmedla fördelarna med sitt eget levnads-sätt till många fler. Få folk att inse att vi måste ställa om till en hållbar utveckling om vi alls ska få någon framtid.

Det är för att få utrymme till detta som de har valt Ånäs och Löa. Rolf och Iréne tänker själva bo i gäststugan, medan det stora huset kan ge plats för aktiviteter av olika slag. Kurser i odling, permakultur och ekologi. Grupper som vill utforska och experimentera inom detta område ska vara välkomna dit. Och kanske kan det också bli fråga om Bed & Breakfast.

Iréne och Rolf Elmström kommer själva att bo i gäststugan, medan det stora huset på Ånäs ska få ge plats åt utbildning och aktiviteter av olika slag. Hur den gamla träullsfabriken i bakgrunden ska nyttjas återstår att se.

Barnen Elmström är vuxna och i princip utflugna. Men Elias, som just avslutat en jordenruntresa, bor också på Ånäs nu och hoppas på ett jobb under ett halvår innan han ska börja studera igen.

Ekologisk odling av grönsaker och annat kommer det förstås att ha. Framst till husbehov, men eventuellt kan det bli försäljning också. Hund och höns står också på önskelistan.

Många tankar och idéer finns, men exakt vad det blir vet de inte än. Till en början vill de lära känna Löa lite mer. Det tycks som en spännande by med många aktiviteter och med rätt inställning till att man måste samverka för att skapa det som är bäst för alla.

– Vi tänker inte slänga oss över allt i morgon, säger Rolf. Men självklart vill vi bli medlemmar i hembygds- och andra föreningar och vi kommer gärna att ställa upp om vi kan göra någon nytta någonstans.

Lyft och luft för skolan

Skolpengen beräknas efter de kostnader som en kommun har för sin skolverksamhet. De totala kostnaderna fördelas över alla skolelever och den summa man då får är alltså den skolpeng som elever som väljer en friskola eller annan kommun får med sig.

Löa Skola har påpekat att Ljusnarsbergs kommun beräknat skolpengen på felaktiga grunder och att de Ljusnarsbergsbarn som går i Löa skola fått för liten skolpeng.

Nu har Förvaltningsrätten givit skolan rätt och Ljusnarsberg dömts att betala mer. Skolpengen har alltså höjts och för 2013 får nu Löa skola 149 000 kr retroaktivt.

– Det är mycket välkomna pengar, säger rektor Richard Linder. Vi har ju vetat om en tid att de ska komma, så vi har redan använt pengarna. Dels till ökad lärartäthet på skolan och dels till investeringar bland annat i arkivskåp.

Andra stora skåp håller också på att installeras i varje klassrum. Det är ventilationsaggregat som behövs för att ge såväl lärare som elever tillräckligt med luft. Att öppna ett

fönster är ett förlegat sätt att ventilerat. Med så mycket barn som nu går i skolan räcker det inte och frisk luft är ju viktigt för en god arbetsmiljö.

Det är Löa Bostäder, Löbo, som äger skolfastigheten, som får stå för denna investering. Löbos styrelse tog ett djupt andetag i somras och beslutade om att satsa de 600 000 kr som behövs. I annat fall finns det risk att skolan inte får godkänt och måste stängas.

Arbetet med ventilationen påbörjades under höstlovet och ska slutföras under jullovet.

Som ett lyft för skolan ses också den gran på skolgården, som fått elektrisk belysning med hjälp av Löa Sportklubb.

En gång fanns två träullsfabriker i Löa

Före bubbelfolien och plastchipsens tid gick det åt mycket träull. Och träull hjälper väl föralldel till att dämpa stötar här och var fortfarande. Eller används för tillverkning av träullsplattor. Men någon träullstillverkning i Löa finns inte kvar. En gång fanns det två träullsfabriker här. Lundell, som förmodligen hade ett förnamn också men som kallades Ludde, gjorde träull i hyttan och höll på med det en bit in på 1950-talet. Under andra världskriget och gengasbilarnas tid gjorde han även kubb, som användes i bilarnas gegasaggregat.

Den andra träullsfabriken drevs av bröderna Anders, Erik och Per-Olof Jernberg på Ånäs. Brorsonen Erik Gustav Jernberg var med där och jobbade ibland och minns mycket väl det där lustiga spåntandet av träullen.

– Per-Olof var den som höll på längst, berättar Erik Gustav. Jag tror att det var först runt 1980 som maskinerna såldes till Finland och Ånäs köptes av Björn Kindstrand.

Drömhuset ligger i Löa – det är ingen nackdel

Tillsaluskylten är borttagen och det lyser varmt och välkomnande ur alla fönster på Björkå. Bengt Sundvall har sålt sitt hus och Rickard Olofsson och Lisa Persson har med stor glädje just flyttat in i sitt drömhus.

Rickard och Lisa är uppvuxna i Ställdalen respektive Kopparberg och de har de senaste åren bott i lägenhet i Kopparberg. Så visst kände de till Löa och visste att det var en mycket trevlig by innan de flyttade hit.

– Fast det var huset mer än byn som vi bestämde oss för, säger Rickard.

– Det är så perfekt för oss, instämmer Lisa. Huset är fint, det ligger vackert här i skogskanten, lite avskilt, men inte ensligt. Precis som vi vill ha det.

Byter hem, men inte jobb

Att det perfekta huset ligger i Löa är förstås ingen nackdel. Det ligger inte längre bort, än att de kan behålla sina jobb. Rickard är byggnadssnickare hos TAB i Guldsmidshyttan och Lisa kokerska och köksbiträde i Ljusnarsbergs centralkök. Det bety-

Björkå ligger lite avskilt vid skogskanten, men inte ensligt - precis som Rickard Olofsson och Lisa Persson vill ha det.

der just nu jobb i Nora, eftersom köket i Kopparberg håller på att byggas om, men i februari nästa år ska det vara klart och verksamheten flytta tillbaka till Kopparberg. Någon längtan bort från Bergslagen och till storstadens sus och dus har de aldrig haft.

– Det är väl roligt att komma till Stockholm ibland, säger Lisa. Men bara efter någon dag i trängseln och stressen i stan längtar man hem igen.

Inget renoveringsobjekt

I Löa tänker de stanna. Här vill de nu skapa sitt eget hem och hoppas förstås på att så småningom komma in i bygemenskapen. Än så länge har de fullt upp med att möblera och komma i ordning. Katterna Gunnar och

Monika, 14 och 2 år gamla, går omkring och inspekterar och tycks också nöjda med sitt nya hem.

Det är förvisso inget renoveringsobjekt de har köpt, men att få måla och tapetsera och inreda som man själv vill hör ju till det roliga med ett nytt hus.

Inredning i vitt

Än har de inte möbler till alla rum, men att Lisa ha en god och bestämd smak vad gäller inredning kan man ändå se. Möbler, inredningsdetaljer och prydnadsföremål går mest i vitt. Levande ljus i lyktor och ljusstakar och rara deviser om kärlek och vänskap här och var värmer det vita. Rosorna väl arrangerade i två vaser på det vita soffbordet blir en härlig färgklick. *Home is where the heart is* står det på kistan som tjänar som soffbord.

Rickard gillar gamla bilar och motorcyklar och det finns god plats på baksidan av huset

Sommarminnen på glas

Gerda Andersson har lämnat mycket intressant bygdematerial efter sig. I Löa Byarkiv finns många av hennes uppteckningar om liv och levne i Löa från slutet av 1800-talet och en bit in på 1900-talet. Gerda berättar om vardagen som den var, men ger också exempel på skrönor och vidskepligheter av olika slag.

En bunt av hennes fotografiska glasplåtar finns där också och nu har vi fått hjälp av Lisa Persson i Hörken att skanna in dessa bilder till ett mer visningsvänligt format. Det är mest privata bilder, men det är ju just sådana som ger en god bild av hur det var en gång.

Bilderna från höbärgningen är, gissar vi, från 1920-talet. Men detta hantverk pågick ju mycket längre än så. Vem minns inte dofter av nyslaget hö? Eller saften som fick

en så speciell smak av bleckflaskan som fanns med i kaffekorgen. Ändå så god att doppa de något torra bullarna i, när det var dags för paus i arbetet.

att meka med sådant. Och fortsätter man Björkåvägen upp mot Kölsjön kommer man ju snart till motocrossbanan. En fördel med huset som Rickard redan har noterat.

Lisa säger sig inte ha någon hobby eller speciella intressen. Men att så småningom vara med och engagera sig i bygdegårdsföreningens, sportklubbens eller kultursällskapets aktiviteter kan hon nog tänka sig.

– Jag är uppvuxen med Mulle så närheten till skogen här kommer jag också att utnyttja på olika sätt.

Båda har de noterat att det finns både dagis och skola i Löa och huset räcker ju gott till för flera.

– Här ska du se, säger Rickard när han visar runt på övervåningen, det här rummet kan nog passa till barnkammare så småningom.

Ny i telegrafan

Nyinflyttad, eller snarare återinflyttad till Löa är också Staffan Aronsson, som köpt det lilla huset bredvid missionshuset efter Fanny och Martin, som nu flyttat in i sitt nybyggda hus Brudbäcken.

Staffan är född på Landboäng. Syst-

rarna Susanne och Annika bor kvar i Löa och tvillingbrodern Mats i Rosendal.

– Kul att komma tillbaka, tycker Staffan. Men jag har inte hunnit vara hemma så mycket än.

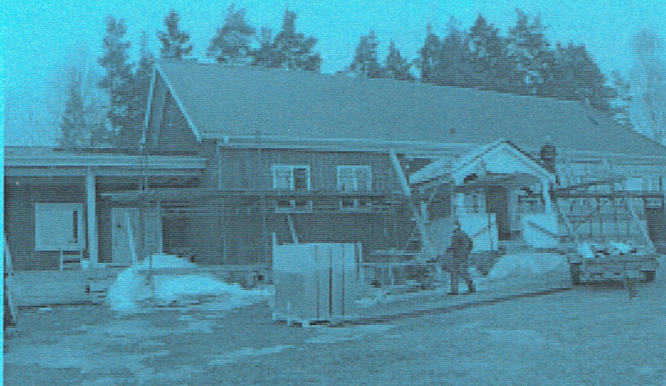
Staffan är målare och arbetar för Risåns måleri i Kopparberg.

Huset kallas kanske fortfarande Telegrafan av äldre löabor. Här låg telegrafstationen, som förestods av Hulda Holm och där också Britta Järpe var anställd. (Det är förresten den lilla flickan som är med och bärgar hö på bilderna här ovan).

När faster Hulda dog tog Sven-Olle Holm över huset.

(Det är förstas Löas levande bygdarkiv Britt Carlsson, som berättat om Telegrafan för Löa-Bladet.)

Nu är Bygdegården betald

Det var 2010 som Bygdegården byggdes ut och Löas viktiga lokal för fester och aktiviteter av olika slag kunde utnyttjas alltmer.

Tack till alla som hjälpt till!

När bygdegården skulle restaureras togs ett lån på 600 000 kronor. Detta lån är nu, tack vare ett idogt ideellt arbete avbetalt!

Så ett stort tack till de flitiga personerna i Löafestkommiteen, de alltid så hårt arbetande krafterna i Bygdegårdsföreningen, alla de skogsägare som skänkt träd i alla dess former, till de som skänkt skrot, till Göran som förvarat detsamma och stort TACK många många fler exempelvis till de som lättat på plånboken vid olika bytillställningar!

Det ser vi fram emot

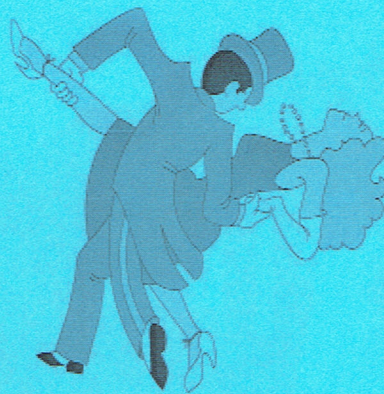

Ännu är det tryckande mörkt, men snart vänder det. Och det är inte bara ljus, utan även en stor stark och stora fiskar vi kan se fram emot.

Den 28 februari anordnar Bygdegårdsföreningen en av sina populära **pubkvällar**. Föreningen tänker sig en helkväll som inleds med god mat och allsång, för att sedan fortsätta med dans in på småtimmarna. För musiken står Christian, Jesper och Mattias!

Fiskeligan flöt på väl även i år. Vandringspriset vanns av Anders Torstensson som lyckades hala in gammelgäddan vilken i år vägde 7.5 kilo! Och framtidsutsikterna för god fiskelycka är stor då Löa fiskevårdsområde nu ordnat till så att det simmar runt 5000 nya fräscha gösar i Sör- och Norrsjön!

Så har det nog aldrig dansats i Bygdegården förut!?

Dirty Dancing är en romantisk film från 1987 som blev en stor publiksuccé, inte minst för sina häftiga dansscener. Odd Vesterli är en dansinstruktör, som infört begreppet Dirty Foxx, någon slags blandning av Dirty dancing och foxtrot. Den som inte visste detta förut kan gå in på YouTube-klipp på nätet och se hur dessa "smutsiga" danser går till.

Annars kan man komma till Löa Bygdegård helgen 14 -15 mars nästa år. Då kommer Lena Svensson – danslärare och flickvän till Löas Mats Johnsson – att arrangera en nybörjarkurs i Dirty foxx. En dans som, enligt uppgift, är mer musik-anpassad än traditionell foxtrot och som tillåter kroppen att röra sig i samspråk med musiken.

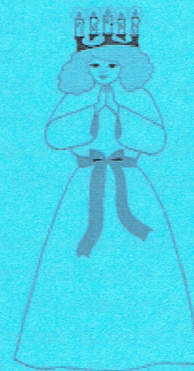
En fortsättningskurs blir det sedan 9-10 maj.

Lenas kurser brukar vara mycket populära, det finns plats för runt 80 personer på varje kurs. Många kommer långväga ifrån, så har du en sängplats ledig som du vill hyra ut den aktuella tiden, kontakta då gärna Lena på telefon 070-5460207. För mer information och anmälan till kursen besök Facebooksidan *Lenas dans och arrangemang*.

Luciafirande

Skolans lussefirande sker i Bygdegården fredagen 12 december. Lucia med följe kommer kl 18 och därefter kan man besöka en liten julmarknad. Välkomna!

Löa Kultursällskap hälsar traditionsenligt Lucia välkommen till hyttan lördag 13 december kl 18. Det bjuds på skönsång, pepparkakor och glögg.

Luciafirandet fortsätter därefter på **Annas Kafé**, för dem som så önskar. Riktigt vad det blir vet inte Kentha ännu. Information kommer på bloggen. Att det blir god mat tors Löa-Bladet ändå utlova. Och måhända någon trubadur.